

6014

Αριθμός Απόφασης /2024

(Αριθμός προσδιορισμού έφεσης 573492/3100/2017)

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Ειδική Διαδικασία Περιουσιακών Διαφορών

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από τη Δικαστή Αικατερίνη Κεραμιδά, Πρόεδρο Πρωτοδικών, την οποία όρισε ο Πρόεδρος του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, και τον Γραμματέα Δημήτριο Μπασέτα.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριο του την 24^η Φεβρουαρίου 2023 για να δικάσει την έφεση μεταξύ:

ΤΗΣ ΕΚΚΑΛΟΥΣΑΣ: Ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ Α.Ε.» (ΟΤΕ), που εδρεύει στο Μαρούσι Αττικής (Λ. Κηφισίας αρ.99), με ΑΦΜ 094019245, και εκπροσωπείται νόμιμα, η οποία, κατά την εκφώνηση της υπόθεσης από το πινάκιο, εκπροσωπήθηκε από την πληρεξούσια Δικηγόρο της, Πηγή Χαρακλιά (ΑΜ 19838 ΔΣΑ), βάσει δήλωσης.

ΤΩΝ ΕΦΕΣΙΒΛΗΤΩΝ: 1)

οι οποίες παραστάθηκαν διά της πληρεξούσιας Δικηγόρου τους, Δήμητρας Κουφογιάννη (ΑΜ 23607 ΔΣΑ), που κατέθεσε προτάσεις.

Οι ενάγουσες ήδη εφεσίβλητες, άσκησαν ενώπιον του Ειρηνοδικείου Αμαρουσίου την από 10.9.2014 και με αριθμό

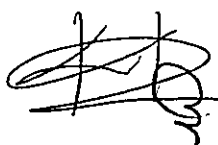
κατάθεσης 846/2014 αγωγή τους κατά της εναγομένης, ήδη εκκαλούσας, και ζήτησαν να γίνει αυτή δεκτή. Το πρωτοβάθμιο δικαστήριο, με την υπ' αριθ. 397/23-3-2017 οριστική απόφασή του, δικάζοντας αντιμωλία των διαδίκων κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών, έκανε εν μέρει δεκτή την ως άνω αγωγή. Κατά της ανωτέρω απόφασης η εναγόμενη εταιρία, ως ηττηθείσα διάδικος, άσκησε στο Δικαστήριο που την εξέδωσε, την απευθυνόμενη στο παρόν, ένδικη από 26.7.2017 και με αριθμό κατάθεσης 3946/358/2017 έφεσή της, αντίγραφο της οποίας κατατέθηκε στη Γραμματεία αυτού του Δικαστηρίου με αριθμό κατάθεσης 573492/3100/2017, η συζήτηση της οποίας προσδιορίσθηκε, αρχικά για τη δικάσιμο της 13-3-2020 και κατόπιν αναβολής για την προαναφερόμενη στην αρχή της παρούσας δικάσιμο και γράφτηκε στο πινάκιο.

Κατά τη συζήτηση στο ακροατήριο, κατά την οποία η υπόθεση εκφωνήθηκε νόμιμα με τη σειρά της από το οικείο πινάκιο, οι πληρεξούσιες Δικηγόροι των διαδίκων, παραστάθηκαν ως ανωτέρω αναφέρεται και κατέθεσαν προτάσεις.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ

ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟΝ ΝΟΜΟ

Η κρινομένη έφεση κατά της υπ' αριθ. 397/23-3-2017 οριστικής απόφασης του Ειρηνοδικείου Αμαρουσίου, που εκδόθηκε αντιμωλία των διαδίκων, κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 663 επ. ΚΠολΔ), ασκήθηκε νομότυπα και εμπρόθεσμα, εφόσον δεν προκύπτει από τα έγγραφα που

προσκομίζονται, ούτε οι διάδικοι επικαλούνται ότι έχει χωρήσει επίδοση της εκκαλουμένης απόφασης, η οποία δημοσιεύτηκε στις 23-3-2017 και η έφεση κατατέθηκε στη Γραμματεία του πρωτοβάθμιου Δικαστηρίου στις 26-7-2017, ήτοι εντός της καταχρηστικής προθεσμίας των 2 ετών από τη δημοσίευση της εκκαλουμένης (άρθρα 495 επ., 499, 511, 513§1, 516§1, 517, 518§2 και 591§1 ΚΠολΔ). Πρέπει, επομένως να γίνει τυπικά δεκτή και να ερευνηθεί, περαιτέρω, κατά την ίδια ως άνω διαδικασία ως προς το παραδεκτό και βάσιμο των λόγων της (άρθρο 533§1 του ίδιου Κώδικα).

Με την με αριθμό κατάθεσης 846/2014 αγωγή τους, επί της οποίας εκδόθηκε η εκκαλουμένη απόφαση, οι ενάγουσες και ήδη εφεσίβλητες, εξέθεταν ότι προσελήφθησαν από την εναγόμενη και ήδη εκκαλούσα κατά τα έτη 1985 και 2000, αντίστοιχα, με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας αορίστου χρόνου ως υπάλληλοι και ότι κατά τον χρόνο σύνταξης του αγωγικού δικογράφου έφεραν αμφότερες τον βαθμό Δ/Α. Ότι κατά το διάστημα από 1-1-2011 έως και τις 31-12-2012, η πρώτη απασχολήθηκε ως Προϊσταμένη Τμήματος εταιρικών επιβατικών αυτοκινήτων, ενώ η δεύτερη αυτών κατά το διάστημα από 1-1-2012 έως και 31-12-2013 απασχολήθηκε διοικητική υπάλληλος· ότι αν και καθ' όλο το ανωτέρω χρονικό διάστημα και καθ' όλο το ωράριο εργασίας τους (7 ώρες και 40 λεπτά) εργάστηκαν μπροστά σε οθόνη οπτικής απεικόνισης, η εναγομένη δεν τους χορήγησε τα τρία δεκαπεντάλεπτα διαλείμματα ανά δίωρο, όπως προβλέπει το πδ.398/1994, τα οποία ήταν επιβεβλημένα για την ανάκτηση των σωματικών και πνευματικών δυνάμεών τους· ότι εξ αυτού του λόγου απασχολήθηκαν καθημερινά

45 λεπτά ημερησίως, που αντιστοιχούν σε τρία δεκαπεντάλεπτα διαλείμματα ανά ημέρα, επιπλέον του ωραρίου τους, επί 22 ημέρες μηνιαίως και επί 11 μήνες κατ' έτος, πραγματοποιώντας έτσι ετησίως 181 ώρες υπερωριακής απασχόλησης. Με βάση το ιστορικό αυτό, οι τότε ενάγουσες ζητούσαν, κυρίως με βάση τη σύμβαση εργασίας τους και το προαναφερόμενο πδ 398/1994, επικουρικά κατά τις διατάξεις περί αδικαιολόγητου πλουτισμού, να υποχρεωθεί η τότε εναγομένη να καταβάλει στην πρώτη 10.238 € και στη δεύτερη το ποσό των 15.688 € με τον νόμιμο τόκο από το τέλος του έτους κατά το οποίο προέκυψε κάθε επιμέρους κονδύλιο, μέχρις ολοσχερούς εξοφλήσεως. Το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, δικάζοντας αντιμωλία των διαδίκων, κατά την ειδική διαδικασία των εργατικών διαφορών (άρθρα 663 επ. ΚΠολΔ), εξέδωσε την εκκαλουμένη απόφασή του με την οποία έκανε εν μέρει δεκτή ως κατ' ουσίαν βάσιμη την ως άνω αγωγή κατά την κύρια βάση της. Κατά της ως άνω απόφασης παραπονείται η εκκαλούσα με την κρινομένη έφεσή της για τους αναφερομένους σε αυτήν λόγους, που ανάγονται σε εσφαλμένη ερμηνεία και εφαρμογή του νόμου και σε πλημμελή εκτίμηση των αποδείξεων και ζητεί να εξαφανιστεί η εκκαλουμένη, προκειμένου να απορριφθεί η ως άνω αγωγή.

Με το πδ. 398/1994 «Ελάχιστες προδιαγραφές ασφαλείας και υγείας κατά την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης σε συμμόρφωση με την οδηγία του Συμβουλίου 90/270/ΕΟΚ» μεταφέρθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η ως άνω Οδηγία, η οποία αποτελεί την πέμπτη ειδική Οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16§1 της Οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, η οποία συνιστά γενική Οδηγία-πλαίσιο και καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας για την

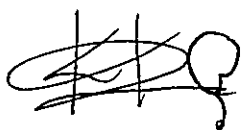
εργασία σε εξοπλισμό με οθόνη οπτικής καταγραφής, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2 (άρθρο 1§1 της Οδηγίας). Με το άρθρο 1§§1 και 2 του ΠΔ.398/1994 ορίζεται, ότι το διάταγμα αυτό καθορίζει τις ελάχιστες προδιαγραφές ασφάλειας και υγείας κατά την εργασία με οθόνες οπτικής απεικόνισης, όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 2, ότι οι διατάξεις του εφαρμόζονται σε όλες τις επιχειρήσεις, εκμεταλλεύσεις και εργασίες του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα, ανεξαρτήτως κλάδου οικονομικής δραστηριότητας, στον οποίο κατατάσσονται, επιπλέον των γενικών διατάξεων για την υγιεινή και την ασφάλεια της εργασίας που ισχύουν κάθε φορά. Περαιτέρω, στο άρθρο 2 του ανωτέρω ΠΔ ορίζεται ότι «Για τους σκοπούς του παρόντος νοείται ως 1. Οθόνη οπτικής απεικόνισης: Κάθε αλφαριθμητική ή γραφική οθόνη που αποτελεί τμήμα εξοπλισμού επεξεργασίας, αναπαραγωγής ή οπτικής παρουσίασης στοιχείων ανεξάρτητα από την χρησιμοποιούμενη μέθοδο. 2. Θέση εργασίας: Το σύνολο του εξοπλισμού που περιλαμβάνει οθόνη οπτικής απεικόνισης, εφοδιασμένο ενδεχομένως με πληκτρολόγιο ή άλλη διάταξη εισόδου δεδομένων ή και με λογισμικό που καθορίζει τη διασύνδεση χρήστη-συσκευής με προαιρετικά εξαρτήματα, με περιφερειακά περιλαμβανομένων και μονάδας δισκετών, τηλεφώνου, ταλαντωτή/αποταλαντωτή, εκτυπωτή, αναλογίου για έγγραφα, καθίσματος και τραπέζιου εργασίας ή άλλης επιφάνειας εργασίας, καθώς και το άμεσο περιβάλλον εργασίας. 3. Εργαζόμενος: Κάθε πρόσωπο που απασχολείται από έναν εργοδότη με σχέση εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των ασκούμενων και των μαθητευόμενων, ο οποίος χρησιμοποιεί τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής του εργασίας οθόνη οπτικής απεικόνισης», κατά δε το

άρθρο 3 «1. Στα πλαίσια της υποχρέωσης του εργοδότη, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, να έχει στη διάθεσή του μία γραπτή εκτίμηση των υφισταμένων κατά την εργασία κινδύνων για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, ο εργοδότης προβαίνει σε ανάλυση των θέσεων εργασίας με σκοπό την αξιολόγηση των συνθηκών ασφαλείας και υγείας που παρουσιάζουν για τους εργαζομένους του, ιδίως σε ό,τι αφορά τους ενεχόμενους κινδύνους για την όραση, τα σωματικά προβλήματα και τη σωματική καταπόνηση των εργαζομένων, λαμβάνοντας υπόψη και τα ενδεικτικώς αναφερόμενα στο παράρτημα II του άρθρου 12 {...} 2. Οι εργοδότες οφείλουν να λαμβάνουν τα ενδεδειγμένα μέτρα για την θεραπεία των κινδύνων που διαπιστώνονται με βάση την εκτίμηση της §1, λαμβάνοντας υπόψη τις σωρευτικές επιπτώσεις και το συνδυασμό των διαπιστούμενων κινδύνων. Περαιτέρω, κατά το άρθρο 8 «Ο εργοδότης υποχρεούται να σχεδιάζει τη δραστηριότητα του εργαζόμενου κατά τρόπον ώστε η καθημερινή εργασία σε οθόνες οπτικής απεικόνισης να διακόπτεται περιοδικά με διαλείμματα ή αλλαγές δραστηριότητας, που θα περιορίζουν τον φόρτο εργασίας στην οθόνη οπτικής απεικόνισης σύμφωνα με το παράρτημα I του άρθρου 11. 2. Ο εργοδότης διαβουλεύεται με τους εργαζομένους ή και τους εκπροσώπους τους για το σχεδιάσμά και την οργάνωση της εργασίας με σκοπό την ικανοποίηση των απαιτήσεων της παρ. 1 σύμφωνα και με το παράρτημα I του άρθρου 11», ενώ κατά το άρθρο 9 «Στα πλαίσια της διαβούλευσης και της συμμετοχής των εργαζομένων, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, οι εργοδότες ζητούν τη γνώμη των εργαζομένων ή και των εκπροσώπων τους και διευκολύνουν τη συμμετοχή τους αναφορικά με τα θέματα που

σχετίζονται με την εφαρμογή του παρόντος». Περαιτέρω, στο άρθρο 11 παράρτημα Ι ορίζεται ότι «4.1. Εφόσον δεν είναι εφικτό να οργανώνεται η εργασία με τέτοιο τρόπο ώστε φυσιολογικά να μπορεί ο εργαζόμενος να την εναλλάσσει με άλλες μορφές εργασίας, είναι χρήσιμο να εξασφαλίζονται στον εργαζόμενο διαλείμματα εργασίας ανά δίωρο, ανάλογα με το είδος της εργασίας. Σε καμία περίπτωση τα διαλείμματα αυτά δεν πρέπει να συσσωρεύονται. 4.2. Ο χρόνος απομάκρυνσης του εργαζομένου από τη θέση εργασίας με οθόνες οπτικής απεικόνισης (είτε για διάλειμμα εργασίας είτε για αλλαγή δραστηριότητας) μπορεί να είναι έως 15 λεπτά ανά δίωρο». Από το σύνολο των προπαρατεθεισών διατάξεων συνάγεται ότι οι εργαζόμενοι που απασχολούνται τακτικά και κατά ένα μη αμελητέο τμήμα της κανονικής τους εργασίας μπροστά σε οθόνες οπτικής απεικόνισης, ανεξάρτητα εάν αυτοί εργάζονται σε μηχανογραφικά κέντρα (Μ/Κ), δικαιούνται να λάβουν ένα διάλειμμα διάρκειας 15 λεπτών ανά δίωρο, εφόσον δεν έχουν τη δυνατότητα να εναλλάσσουν την εργασία τους με άλλες μορφές εργασίας, περαιτέρω, δε, ότι ο εργοδότης στο πλαίσιο του διευθυντικού του δικαιώματος οφείλει να διαβουλευθεί με τους εργαζομένους του ή και τους εκπροσώπους τους τον σχεδίασμά και την οργάνωση της εργασίας και να καταστήσει το χώρο εργασίας τέτοιο, ώστε να εξασφαλίζεται η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων. Το εν λόγω μέτρο θεσπίζεται με τις προπαρατεθείσες διατάξεις του ΠΔ 398/1994 για την εφαρμογή των αντιστοιχών ρυθμίσεων της Οδηγίας 90/270/ΕΟΚ που αποτελεί την 5^η ειδική οδηγία της Οδηγίας 89/391/ΕΟΚ, η οποία συνιστά γενική οδηγία-πλαίσιο, οι δε σχετικές προβλέψεις και ρυθμίσεις της τελευταίας εξειδικεύθηκαν με το

προαναφερθέν πδ, το οποίο εφαρμόζεται υποχρεωτικά σε όλες τις επιχειρήσεις χωρίς να είναι αναγκαία η όποια επικύρωσή του με ΕΣΣΕ, δεδομένου ότι με το εν λόγω πδ έχει καθοριστεί ως ανώτατο όριο διαλείμματος τα 15 λεπτά ανά δώρο, εφαρμοστέα ρύθμιση με βάση την αρχή της εύνοιας υπέρ των εργαζομένων που διαπνέει το εργατικό δίκαιο (ΟΛΑΠ 31/2009, ΑΠ 1598/2012, ΤΝΠ Νόμος ΠΠρΑΘ 1799/2015, αδημ., ΠΠρΑΘ 2651/2014, ΠΠρΑΘ 783/2014, ΠΠρΑΘ 1710/2014, ΠΠρΑΘ 3850/2013, ΠΠρΑΘ 6072/2010, αδημ.). Στην προκειμένη περίπτωση, όπως προκύπτει από το προαναφερθέν περιεχόμενο της αγωγής τους, οι εφεσίβλητες ζήτησαν, κατά την κύρια βάση της αγωγής τους, που στηρίζεται ευθέως στις διατάξεις του ΠΔ 398/1994 και σε αυτές των άρθρων 648, 649, 653 και 659 ΑΚ, την επιδίκαση σ' αυτές επιπλέον αμοιβής για κάθε ώρα εργασίας τους λόγω της μη χορήγησης δεκαπεντάλεπτων διαλειμμάτων ανά δώρο, με τις προβλεπόμενες προσαυξήσεις για την υπερωριακή τους απασχόληση, αν και εργάζονταν αδιαλείπτως μπροστά σε οθόνη οπτικής απεικόνισης. Με το ως άνω περιεχόμενο η αγωγή ήταν επαρκώς ορισμένη, δεδομένου ότι σ' αυτή εκτίθεται το σύνολο των απαιτούμενων από τη διάταξη του άρθρου 216§1ΚΠολΔ στοιχείων και ειδικότερα η εργασιακή σχέση τους με την εναγομένη, η χρονική διάρκεια της ημερήσιας εργασίας τους, το χρονικό διάστημα της εργασίας τους μπροστά σε οθόνες οπτικής απεικόνισης, ο μέσος ετήσιος μισθός τους χωρίς να απαιτείται να αναφέρεται στο δικόγραφο της αγωγής για το ορισμένο αυτής εάν έγινε εξειδίκευση της υποχρέωσης του προς χορήγηση του διαλείμματος του πδ.398/1994 με διαβουλεύσεις μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών, του πότε έγιναν αυτές οι διαβουλεύσεις και ποιο αποτέλεσμα είχαν,

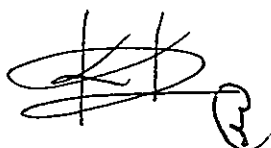

του εάν οι ενάγοντες διαμαρτυρήθηκαν οι ίδιοι ή οι εκπρόσωποί τους για τη μη χορήγηση των δεκαπεντάλεπτων διαλειμμάτων ανά δίωρο απασχόλησης, και του εάν οι ίδιοι προσέφυγαν στην επιθεώρηση εργασίας για τη μη χορήγησή του, καθώς, όπως ήδη αναφέρθηκε στην προπαρατεθείσα νομική σκέψη, σε όσες επιχειρήσεις δεν έχουν καθοριστεί οι τεχνικές λεπτομέρειες χορήγησης του διαλείμματος αυτού και η διάρκειά του με σχετική συλλογική ρύθμιση, ελλείψει διαβούλευσης τυγχάνει ευθείας εφαρμογής το ως άνω πδ.398/1994 και θα ληφθεί υπόψη το καθοριζόμενο από αυτό ανώτερο όριο των 15' λεπτών ανά δίωρο, με βάση την αρχή της εύνοιας υπέρ των εργαζομένων, που διαπνέει το εργατικό δίκαιο. Επομένως, βάσει των προαναφερομένων, ο πρώτος λόγος έφεσης περί αοριστίας της αγωγής, που στηριζόταν στο πδ. 398/1994, τυγχάνει απορριπτέος ως αβάσιμος. Επίσης, απορριπτέος ως αβάσιμος είναι και ο δεύτερος λόγος έφεσης, με τον οποίο η εκκαλούσα παραπονείται ότι εσφαλμένα κρίθηκε νόμιμη η αγωγή, καθόσον, ως ανωτέρω παρατέθηκαν οι αγωγικοί ισχυρισμοί, μνημονεύονται σε αυτήν όλα τα κρίσιμα πραγματικά περιστατικά που απαιτούνται για τη συνδρομή των διατάξεων του πδ. 398/1994 και της σύμβασης εργασίας του εφεσιβλήτου.

υπ' αριθμ. 4286/06-10-2016 ένορκη βεβαίωση της μάρτυρος της δεύτερης ενάγουσας Κασσοκεράκη Μαρίας ενώπιον της Ειρηνοδίκου Αθηνών που δόθηκε μετά από νομότυπη κλήτευση της εναγόμενης (βλ. την υπ' αριθμ. 9874Δ730-09-2016 έκθεση επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών Ελένης Καπότου)

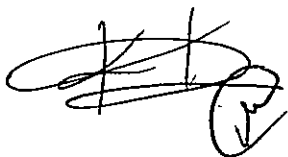
Από την εκτίμηση της υπ' αρ. 4596/13-10-2016 ένορκης

βεβαίωσης ενώπιον της Ειρηνοδίκου Αθηνών, την οποία μετ' επικλήσεως προσκομίζει η πρώτη εφεσίβλητη, της υπ' αρ. 4286/6-10-2016 ένορκης βεβαίωσης ενώπιον της Ειρηνοδίκου Αθηνών, την οποία μετ' επικλήσεως προσκομίζει η δεύτερη εφεσίβλητη (προσκομίστηκαν και ενώπιον του πρωτοβάθμιου δικαστηρίου), οι οποίες ελήφθησαν κατόπιν νόμιμης κλήτευσης της αντιδίκου τους (βλ. τις υπ' αριθ. 9930Δ/11-10-2016 και 9874Δ7/30-09-2016 εκθέσεις επίδοσης της δικαστικής επιμελήτριας στο Πρωτοδικείο Αθηνών, Ελένης Καπότου) και όλων των εγγράφων που οι διάδικοι μετ' επικλήσεως προσκόμισαν στο πρωτοβάθμιο Δικαστήριο, καθώς και εκείνων που για πρώτη φορά προσκομίζουν μετ' επικλήσεως στο παρόν Δικαστήριο, αποδείχθηκαν τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Οι εφεσίβλητες προσελήφθησαν από την εναγομένη το έτος 1985 η πρώτη και το έτος 2000 η δεύτερη και προσέφεραν σε αυτήν τις υπηρεσίες τους ως υπάλληλοι, έχοντας, κατά τον χρόνο άσκησης της αγωγής τον βαθμό Δ/Α. Η πρώτη εργάσθηκε στην Υποδιεύθυνση Γραμματείας Διοίκησης, στο τμήμα διαχείρισης εταιρικών επιβατικών αυτοκινήτων από 1-1-2011 έως 31-12-2012 και η δεύτερη εργάσθηκε στην Υποδιεύθυνση Φορολογίας της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Διοικητικού Μεγάρου ΟΤΕ και στη συνέχεια στην Παιανία και κατόπιν στη Διεύθυνση Φορολογικών και Λογιστικών Θεμάτων στην Παιανία από 1-1-2012 έως 31-12-2013 χρονικό διάστημα, απασχολούμενες σύμφωνα με το συμβατικό τους ωράριο επί 7 ώρες και 40 λεπτά ημερησίως. Όσον αφορά στην πρώτη εφεσίβλητη, αντικείμενο της εργασίας της ήταν η διαχείριση του στόλου των Εταιρικών Επιβατικών Οχημάτων του Ομίλου ΟΤΕ. Πιο συγκεκριμένα, καταχωρούσε τα στοιχεία και τις δαπάνες (βενζίνες,

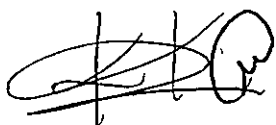
στάθμευση κλπ) όλων των εταιρικών αυτοκινήτων καθώς επίσης και την επιστολική αλληλογραφία, τις αποφάσεις, τους διαγωνισμούς και τις αναθέσεις σε εταιρείες τις σχετικές με όλο τον στόλο των επιβατικών αυτοκινήτων του ομίλου ΟΤΕ. Όλες οι παραπάνω εργασίες γίνονταν εξ ολοκλήρου μέσω των πληροφοριακών συστημάτων «COSMOONE», «ERP», «FLEET MANAGEMENT» και «MS Office». Όσον αφορά στη δεύτερη εφεσίβλητη, αντικείμενο της εργασίας της ήταν οι διάφορες φορολογικές και φοροτεχνικές εργασίες και ειδικότερα ο μηνιαίος Υπολογισμός Φόρου Εισοδήματος, ο τριμηνιαίος Υπολογισμός Αναβαλλόμενου Φόρου Εισοδήματος, η δημιουργία και συμπλήρωση ηλεκτρονικού αρχείου TEMPLATE για υπολογισμό μόνιμων και προσωρινών διαφορών βάσης και Εφόρου ανά λογαριασμό γενικού λογιστικού σχεδίου. Επίσης, ασχολούταν με την καταχώρηση δεδομένων στην ηλεκτρονική πλατφόρμα ΤΕΟ της ΔΤ, τον έλεγχο, διαπίστωση, και διόρθωση λαθών στο ΤΕΟ. Επιπλέον, έκανε Transfer pricing (Ενδοομιλικές συναλλαγές) καθώς επίσης συνεργαζόταν με την εκάστοτε ελεγκτική εταιρεία προκειμένου να κάνει α) συμφωνία ΤΕΟ, παράδοση πληροφοριών, β) αιτιολόγηση του τρόπου υπολογισμού του ΦΜΥ και του Αναβαλλόμενου Φόρου, γ) Παραλαβή κατάστασης με πολύ μεγάλο αριθμό παραστατικών τα οποία έπρεπε να συγκεντρωθούν από όλη την εταιρεία για έλεγχο, (τιμολογίων, α.π.υ, συμβολαίων, συμβάσεων κτλ) και παράδοση αυτών σε ελεγκτές, συνεργασία στον έλεγχο των παραστατικών και στην ολοκλήρωση του ελέγχου, παραλαβή παραστατικών από ελεγκτές και παράδοση στους αρμόδιους φορείς του ΟΤΕ. Όλες οι παραπάνω εργασίες γίνονταν εξ ολοκλήρου μέσω των πληροφοριακών συστημάτων

«Ηφαιστος», «ERP» και «MS Office». Όλες οι παραπάνω εργασίες γίνονταν χωρίς να εναλλάσσουν τη δραστηριότητά τους αυτή με άλλες μορφές εργασίας και χωρίς να αναπαύονται, καθόσον η εκκαλούσα δεν τους χορηγούσε, όπως όφειλε, σύμφωνα με την προηγηθείσα νομική σκέψη ένα 15λεπτο διάλειμμα ανά δίωρο και συνολικά τρία (3) 15λεπτα διαλείμματα κατά το ημερήσιο ωράριο εργασίας τους, που ξεπερνούσε το εξάωρο. Η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι η απασχόληση των εφεσιβλήτων μπροστά στις οθόνες δεν ήταν συνεχής, διότι εναλλασσόταν με άλλες εργασίες που δεν απαιτούσαν τη χρήση της οθόνης, όπως η συνομιλία με τους πελάτες, η επίδειξη των προϊόντων και η επεξήγηση των χαρακτηριστικών, τιμών, προγραμμάτων αυτών, η επεξήγηση για παράπονα λογαριασμών, η αρχειοθέτηση εγγράφων σε ντοσιέ και μετά σε ντουλάπες, η τακτοποίηση των εμπορευμάτων στο χώρο της αποθήκης, η τοποθέτηση των εκθεμάτων στις βιτρίνες, η συνεργασία με τον υπεύθυνο, η αποστολή φαξ, η έκδοση φωτοαντιγράφων, η παραλαβή εκτυπώσεων κ.λ.π. Όμως, οι εργασίες αυτές δε θεωρούνται ως εναλλαγή δραστηριότητας, αφού, σύμφωνα με τις ένορκες βεβαιώσεις των Προϊσταμένων τους και στα δύο τμήματα εργασίας, η συνομιλία με τους πελάτες γίνεται με ταυτόχρονη χρήση του ηλεκτρονικού υπολογιστή, στον οποίο είναι καταχωρημένα όλα τα στοιχεία, δεδομένα, χαρακτηριστικά προϊόντων, τιμές, προγράμματα και δεν είναι δυνατόν να εξυπηρετηθεί ο πελάτης χωρίς την άντληση στοιχείων από τους υπολογιστές. Η δε επίδειξη των προϊόντων γινόταν στον ίδιο χώρο εργασίας και όχι εκτός αυτού και δεν αποτελεί, επίσης, εναλλαγή δραστηριότητας, αφού σύμφωνα με το Π.Δ., ως θέση εργασίας μπροστά σε οθόνη νοείται και το άμεσο

περιβάλλον εργασίας (βλ. άρθρο 2, ορισμοί). Επίσης, η αντιμετώπιση των παραπόνων για θέματα λογαριασμών γίνονταν μπροστά στις οθόνες, αφού για τα θέματα αυτά ο υπάλληλος πληκτρολογεί στον Η/Υ το νούμερο του συνδρομητή, εμφανίζεται «ο φάκελος» του συνδρομητή και αναλόγως ενημερώνεται, χωρίς να απομακρύνεται ο υπάλληλος από την οθόνη. Τέλος, η αρχειοθέτηση των εγγράφων σε αναλογία ή ντοσιέ δεν αποτελεί εναλλαγή δραστηριότητας, αφού συγκαταλέγεται και αυτή στον ορισμό της θέσης εργασίας, ως σύνολο εξοπλισμού (αναλόγιο για έγγραφα, τηλέφωνο, εκτυπωτής κ.λ.π.). Επίσης, οι ανωτέρω εργασίες (όπως παραλαβή φαξ, εκτύπωση εγγράφων, αρχειοθέτηση εγγράφων σε κλασσέρ, υπογραφή εγγράφων από Προϊστάμενο) είναι προπαρασκευαστικές, συμπληρωματικές και συναφείς με τις εργασίες που απαιτούν οθόνη και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να θεωρηθούν ως άλλη δραστηριότητα, ήτοι τελείως διάφορη από την εκτελούμενη μέσω οθόνης, όπως ορίζει το Π.Δ. Επιπροσθέτως, οι εργασίες αυτές κάλυπταν ένα όλως αμελητέο τμήμα του ωραρίου των εργαζόμενων, διάρκειας ολίγων λεπτών, οι οποίες και πάλι ελάμβαναν χώρα στο γραφείο τους και στη θέση εργασίας τους, όπως αυτή ορίζεται στο Π.Δ. (Π.Π.Α. 2418/2015). Όστε, καθ' όλο το ημερήσιο ωράριο εργασίας τους οι προαναφερόμενες υπάλληλοι απασχολούνταν μπροστά στην οθόνες οπτικής απεικόνισης δίχως να αναπαύονται, ούτε να αλλάζουν δραστηριότητα, όπως θα έπρεπε, για να ανακτήσουν τις σωματικές και πνευματικές τους δυνάμεις κατά τα προβλεπόμενα στην εθνική και ενωσιακή νομοθεσία. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω, το πρωτοβάθμιο δικαστήριο που με την εκκαλουμένη απόφαση έκρινε τα ίδια, δεν έσφαλε, ορθώς τον νόμο

ερμήνευσε και εφήρμοσε και σωστά εκτίμησε τις αποδείξεις, και ως εκ τούτου οι σχετικοί, τρίτος, τέταρτος, πέμπτος και έκτος λόγοι έφεσης, με τον οποίο η εκκαλούσα διατείνεται τα αντίθετα, ισχυριζόμενη ότι με το άρθρο 8 του πδ.398/1994 δεν καθορίζεται δεσμευτικά και ορισμένα το επίδικο δικαίωμα των εργαζομένων σε οθόνες οπτικής απεικόνισης και ότι ο νομοθέτης απευθύνει σύσταση-προτροπή προς τον εργοδότη για παροχή εναλλακτικά διαλείμματος εργασίας αντί για αλλαγή δραστηριότητας, χωρίς να τον υποχρεώνει, και ότι, σε κάθε περίπτωση η εργασία που παρείχαν οι εφεσίβλητες δεν λάμβανε χώρα ενώπιον υπολογιστή, τουλάχιστον κατά ένα μη αμελητέο τμήμα του ωραρίου τους, τυγχάνουν αβάσιμοι και συνεπώς απορριπτέοι. Περαιτέρω, με βάση τον Κανονισμό Ωρών Εργασίας Προσωπικού του ΟΤΕ καθοριζόμενα με αποφάσεις του Διοικητή του ΟΤΕ ευνοϊκότερα χρονικά όρια εργασίας για το προσωπικό αυτού δε συνιστούν νόμιμα ανώτατα χρονικά όρια εργασίας, ώστε η πέρα από αυτά εργασία να είναι παράνομη και υπερωριακή, αλλά αποτελούν (εφόσον έγιναν αποδεκτά από το προσωπικό, έστω και σιωπηρώς με την εφαρμογή τους) συμβατικά χρονικά ωράρια, τα οποία ισχύουν, εφόσον δεν καταργηθούν από τη Διοίκηση του ΟΤΕ (κατά το ρητώς επιφυλαχθέν σε αυτήν με τον ως άνω Κανονισμό δικαίωμα) και η πέρα από τα οποία και μέχρι τα νόμιμα ανώτατα όρια απασχόληση αμείβεται, σύμφωνα με την ειδική διάταξη του άρθρου 13 παρ. 11 του ΓΚΠ του ΟΤΕ, με την αμοιβή της νόμιμης υπερωριακής εργασίας κατά το άρθρο 1 Ν. 435/1976 (ΑΠ 930/2006, ΝΟΜΟΣ, ΑΠ 1146/2005, ΝΟΜΟΣ) και την αμείβει με προσαυξημένο το ωρομίσθιο κατά 30% για τις πρώτες 60 ώρες, κατά 50% για τις επόμενες 60 ώρες και κατά 75% για τις υπόλοιπες ώρες ανά έτος. Με τον έβδομο

λόγο της κρινόμενης έφεσης, η εκκαλούσα ισχυρίζεται ότι τα 15λεπτα διαλείμματα δεν είναι αμειβόμενα, αφού πρόκειται για λειτουργικά διαλείμματα, κατά την απόφαση 85/2013 ΑΠ, η μη χορήγηση των οποίων δεν επαύξησε τον ημερήσιο χρόνο απασχόλησης των εφεσιβλήτων, ώστε να δικαιούνται πρόσθετης αμοιβής και, περαιτέρω, ότι σε περίπτωση χορήγησής των διαλειμμάτων αυτών παρατείνεται ισόχρονα η εργασία έως την κανονική συμπλήρωση του ημερήσιου ωραρίου. Ο λόγος αυτός πρέπει να απόρριφθεί ως μη νόμιμος, αφού, η υποχρέωση καταβολής της αμοιβής αυτής προκύπτει από τις γενικές διατάξεις των άρθρων 648, 649, 653 και 659 Α.Κ., σύμφωνα με τις οποίες ο εργοδότης έχει υποχρέωση να καταβάλει στον εργαζόμενο τον συμφωνημένο ή συνηθισμένο μισθό, στην προκειμένη δε περίπτωση οι εφεσίβλητες παρείχαν την εργασία τους στην εκκαλούσα και κατά τα ως άνω δεκαπεντάλεπτα, με την αντίστοιχη ωφέλεια αυτής, ενώ, σύμφωνα με το νόμο, θα έπρεπε αυτές να αναπαύονται. Επομένως, η εργασία αυτή, που παρεχόταν, μέσα στο νόμιμο ωράριο, ήταν επί πλέον της από το νόμο προβλεπόμενης (ΑΠ 1598/2012 ο.π.) και ως εκ τούτου οι εφεσίβλητες δικαιούνται αμοιβής για την πέραν του συμβατικού ωραρίου της απασχόληση αυτή. Επομένως, εφόσον οι εφεσίβλητες υποχρεώθηκαν από την εκκαλούσα να εργάζονται ημερησίως κατά τρία 15λεπτα διαλείμματα, κατά τα οποία θα έπρεπε να αναπαύονται ήτοι επί 45 λεπτά ημερησίως, επί 22 ημέρες μηνιαίως, πραγματοποίησε επί 11 μήνες (καθόσον ο 12^{ος} μήνας καλύπτεται από την κανονική τους άδεια) 181 ώρες υπερωριακής εργασίας, με αποτέλεσμα και σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Προσωπικού ΟΤΕ και τον ν.435/1976 να δικαιούνται ως υπερωριακή αμοιβή το

ωρομισθιό τους αυξημένο κατά 30% για τις πρώτες 60 ώρες, κατά 50% για τις επόμενες 60 ώρες και κατά 75% για τις υπόλοιπες ώρες. Κατόπιν τούτου η πρώτη εφεσίβλητη δικαιούται τα παρακάτω ποσά: Ο τακτικός μισθός της, ανερχόταν στο ποσό των 2.955,42 ευρώ για το έτος 2011 και δικαιούται για το έτος αυτό α) για τις 60 πρώτες ώρες υπερωρίας το ποσό των 1.443,40 ευρώ ($2.955,42:25 \times 6 : 38,33 = 18,50 \times 1,30 \times 60$), β) για τις 60 επόμενες ώρες το ποσό των 1.665 ευρώ ($18,50 \times 1,50 \times 60$), και γ) για τις 61 επόμενες ώρες το ποσό των 1.975,42 ευρώ ($18,50 \times 1,75 \times 61$) και συνολικά για το έτος αυτό, το ποσό των 5.084,28 ευρώ. Ο τακτικός μισθός της, ανερχόταν στο ποσό των 2.633,97 ευρώ για το έτος 2012 και δικαιούται για το έτος αυτό α) για τις 60 πρώτες ώρες υπερωρίας το ποσό των 1.286,41 ευρώ ($2.633,97:25 \times 6 : 38,33 = 16,49 \times 1,30 \times 60$), β) για τις 60 επόμενες ώρες το ποσό των 1.484,31 ευρώ ($16,49 \times 1,50 \times 60$), και γ) για τις 61 επόμενες ώρες το ποσό των 1.760,56 ευρώ ($16,49 \times 1,75 \times 61$) και συνολικά για το έτος αυτό, το ποσό των 4.531,28 ευρώ. Συνολικά, δε, για τα δύο έτη η πρώτη εφεσίβλητη δικαιούται το ποσό των 9.615,56 ευρώ.

Η δεύτερη εφεσίβλητη δικαιούται τα παρακάτω ποσά: Ο τακτικός μισθός της, ανερχόταν στο ποσό των 4.258,24 ευρώ για το έτος 2012 και δικαιούται για το έτος αυτό α) για τις 60 πρώτες ώρες υπερωρίας το ποσό των 2.079,68 ευρώ ($4.258,24:25 \times 6 : 38,33 = 26,66 \times 1,30 \times 60$), β) για τις 60 επόμενες ώρες το ποσό των 2.399,63 ευρώ ($26,66 \times 1,50 \times 60$), και γ) για τις 61 επόμενες ώρες το ποσό των 2.846,23 ευρώ ($26,66 \times 1,75 \times 61$) και συνολικά για το έτος αυτό, το ποσό των 7.325,55 ευρώ. Ο τακτικός μισθός της,

ανερχόταν στο ποσό των 4.306,63 ευρώ για το έτος 2013 και δικαιούται για το έτος αυτό α) για τις 60 πρώτες ώρες υπερωρίας το ποσό των 2.103,32 ευρώ ($4.306,63:25 \times 6 : 38,33 = 26,96 \times 1,30 \times 60$), β) για τις 60 επόμενες ώρες το ποσό των 2.426,90 ευρώ ($26,96 \times 1,50 \times 60$), και γ) για τις 61 επόμενες ώρες το ποσό των 2.878,58 ευρώ ($26,96 \times 1,75 \times 61$) και συνολικά για το έτος αυτό, το ποσό των 7.408,80 ευρώ. Συνολικά, δε, για τα δύο έτη η πρώτη εφεσίβλητη δικαιούται το ποσό των 14.734,35 ευρώ. Τα παραπάνω ποσά δικαιούνται οι εφεσίβλητες νομιμότοκα κατά το αίτημα της αγωγής, από το τέλος του έτους εντός του οποίου το κάθε κονδύλιο κατέστη ληξιπρόθεσμο και απαιτητό, απορριπτομένου του όγδοου λόγου της έφεσης ότι τόκοι υπερημερίας δεν οφείλονται, άλλως ότι οφείλονται από την επίδοση της αγωγής και εφεξής διότι είχε εύλογη αμφιβολία για την ύπαρξη ή την έκταση της οφειλής της προς τις ενάγουσες, καθόσον από κανένα από τα προσκομιζόμενα με επίκληση αποδεικτικά μέσα δεν προέκυψαν πραγματικά περιστατικά απαλλαγής της εναγομένης από την υποχρέωση καταβολής τόκων από τη δήλη ημέρα και ειδικότερα ανυπαίτια πλάνη των αρμόδιων οργάνων της ως προς την ύπαρξη και έκταση της ένδικης οφειλής της (άρθρο 342 ΑΚ), δεδομένου, μάλιστα, ότι αυτή διαθέτει άρτια οργανωμένη νομική και οικονομική-λογιστική υπηρεσία, μέσω των οποίων μπορούσε ευχερώς να ελέγξει τη βασιμότητα των αξιώσεων των εναγουσών και έτσι δεν δικαιολογείται η ύπαρξη αμφιβολίας ως προς την ύπαρξη των ένδικων απαιτήσεων αυτών και κατ' επέκταση, η άρση λόγω αυτής της υπαιτιότητας της εκκαλούσας για καταβολή τους και η έναρξη της τοκοφορίας από την επίδοση της αγωγής. Επομένως, το πρωτοβάθμιο Δικαστήριο που έκρινε τα ίδια, ορθά τις

αποδείξεις εκτίμησε και οι περί του αντιθέτου λόγοι έφεσης πρέπει να απορριφθούν ως αβάσιμοι. Μετά τούτα και δεδομένου ότι δεν υπάρχουν άλλοι λόγοι έφεσης προς έρευνα, πρέπει η κρινομένη έφεση να απορριφθεί στο σύνολό της ως ουσιαστικά αβάσιμη. Τέλος, τα δικαστικά έξοδα των εφεσίβλητων, για τον παρόντα βαθμό δικαιοδοσίας, θα επιβληθούν σε βάρος της εκκαλούσας, λόγω της ήττας της (άρθρα 176, 183 και 191§2ΚΠολΔ), κατά τα οριζόμενα ειδικότερα στο διατακτικό της παρούσας.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

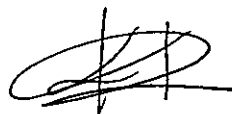
ΔΙΚΑΖΕΙ αντιμωλία των διαδίκων.

ΔΕΧΕΤΑΙ τυπικά και απορρίπτει κατ' ουσίαν την έφεση.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την εκκαλούσα στην πληρωμή της δικαστικών εξόδων των εφεσιβλήτων, του παρόντος βαθμού δικαιοδοσίας, τα οποία ορίζει στο ποσό των τριακοσίων πενήντα Ευρώ (350 €).

Κρίθηκε, αποφασίστηκε και δημοσιεύθηκε σε έκτακτη δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του στην Αθήνα στις 19 Ιουνίου 2024, χωρίς την παρουσία των διαδίκων και των πληρεξουσίων τους Δικηγόρων.

Η ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ ΤΗΣ ΥΠΟΕΦΕΣΗΣ
Ο ΟΠΟΙΟΣ ΑΠΟΥΣΕΙΣΕ. Γιάννης Βουτσάς
Η ΠΑΡΟΥΣΑ ΥΠΟΓΡΑΦΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑ
Ευαγγελία Τσαλιανή